

Hoe belangrijk is energie ?

Cyclus van 6 voordracht- en debatavonden

Energiezuinig wonen in de toekomst Investeren of verbruiken ?

Ingenieurshuis – K VIV, dinsdag 11 maart 2003

Antwerpen - Op dinsdagavond 11 maart kon ir. Ludo Moons, voorzitter van het Technologisch Instituut, voor een volledig volgelopen auditorium in het Ingenieurshuis – K VIV de voordrachten- en debatcyclus "Hoe belangrijk is energie ? n.a.v. 75 jaar K VIV openen. Reeds 900 personen schreven

Ludo Moons, voorzitter TI

zich in voor één van de zes avonden. De grote opkomst getuigt van de maatschappelijke interesse die er voor het energiethema bestaat. "Objectieve berichtgeving, feiten en cijfers, visies van experts", dit zijn de sleutelwoorden. Bovendien is het de bedoeling dat de avonden aanzetten tot persoonlijke reflectie. En dat was zeker het geval wanneer je over bouwen, verbouwen, verwarmen, licht, elektriciteit ... in de eigen woning spreekt.

Het aspect "**wonen**" kwam als eerste aan bod. Inderdaad het energieverbruik voor wonen (verwarmen, verlichting, huishoudelijke toestellen, warm water, ...) vormt een aanzienlijk deel van het energie-

180 aanwezigen op de eerste avond

verbruik van het land. Uit de uiteenzettingen van de gastsprekers en de replieken op de vragen vanuit het publiek destilleerde ir. **Geert Van den Branden**, assistent toegepaste mechanica en energieconversie van de K.U.Leuven, **samen met prof. dr. ir. William D'haeseleer**, voorzitter van de stuurgroep "Energieproject 75 jaar K VIV" en voorzitter van het K.U.Leuven Energie-instituut, volgende stellingen.

1. Vlaanderen is volgebouwd met thermische ruïnes.

Zowel in het verleden als het heden was er bij gezinnen, bedrijven, architecten en aannemers weinig of geen aandacht voor energiezuinig bouwen. Een nieuwe woning betekende dan ook vaak geen verbetering van het woningpark, maar enkel een

extra thermische ruïne erbij. Ook recent gebouwde woningen voldoen meestal niet aan de verplichte isolatienormen (K55 of beter), maar hebben gemiddeld slechts een isolatieniveau K75 met uitschieters tot K140.

De sprekers (v.l.n.r. : Benoit Braeckman, Geert Palmers, Peter Wouters en Hugo Hens)

2. Isoleren! Energie besparen is simpel én rendabel.

Isoleren blijft de eenvoudigste en de belangrijkste ingreep om in de residentiële sector energie te besparen. Zo heeft het huidige Vlaamse woningpark het abominabel slechte gemiddeld isolatieniveau K150. Van het huidige mediterrane isolatiepeil in Vlaanderen zouden we moeten overgaan naar het Scandinavische isolatiepeil. Isoleren is echter niet alleen ecologisch, maar ook economisch verantwoord. Zo geeft de stap van K100 naar K50 al gauw een serieuze jaarlijkse besparing.

3. Regelgeving vooral toepassen i.p.v. aanpassen.

Bestaande woningen en gebouwen staan energetisch nog veraf van wat voorgeschreven wordt en ook de meeste nieuwe woningen voldoen niet aan de opgelegde normen. Enkel het toepassen van de huidige normen zou het energiegebruik daardoor al sterk reduceren. Een efficiënte energieprestatieregelgeving bestaat dan ook uit eenvoudige en gebruiksvriendelijke richtlijnen en vuistregels die de architect kan toepassen, die de

aannemers begrijpen en die "erg belangrijk" de overheid achteraf kan controleren.

*dr. ir. Peter Wouters, WTCB,
moderator*

*ir. Benoit Braeckman,
Electrabel*

4. Woningen en tertiaire sector zijn verantwoordelijk voor 40% van het totale energiegebruik.

Hoewel iedere woning of ieder bedrijf uit de tertiaire sector een relatief kleine gebruiker is, zijn ze met zijn allen samen toch de grootste groep eindenergiegebruikers, groter dan de industrie (34%) of de transportsector (25%). Aangezien er in deze sector op lange termijn bovendien nog een belangrijk energiebesparingspotentieel aanwezig is, vormen ze een cruciaal onderdeel in ieder energiebesparingsbeleid.

5. De residentiële sector is een som van veel eigzinnige gebruikers.

De residentiële sector vormt geen homogeen geheel, maar is een grote groep van irrationele gebruikers die vaak eerder handelen uit gevoelsmatige dan uit economische of technologische motieven. Bouwen is ook een erg individualistische bedrijvigheid. In België zijn nieuwe woningen voor 2/3 cataloguswoningen en voor niet minder dan 1/3 unieke prototypes. De regelgever staat hier voor een moeilijke taak een sector vol eigzinnige gebruikers regels op te leggen waarvan de zin hen ontsnapt.

6. Investering te groot, rompslomp te zwaar en energie te goedkoop.

Dat is althans de mening van het publiek, wanneer hen gevraagd wordt waarom ze niet wat meer energie trachten te besparen. In het licht hiervan is het volgens Benoit Braeckman geen wijs idee om energie te depreciëren door bijvoorbeeld aan iedereen 500kWh elektriciteit cadeau te geven.

7. Bouwen en verbouwen doe je met oog voor de toekomst.

In de woningsector bedraagt de levensduur plus/minus 25 jaar voor technische installaties (zoals verwarming en sanitair water), meer dan 50 jaar voor gebouwen, en voor maatregelen van ruimtelijke ordening zelfs meer dan 100 jaar. Iedere beslissing heeft dus gevolgen tot ver in de toekomst. Er moet daarom niet alleen rekening gehouden worden met de huidige maar ook met de toekomstige randvoorwaarden, zoals een gewijzigde energiemarkt en/of nieuwe technologieën. Op basis van leercurves kan men anticiperen op de marktdoorbraak van nieuwe technologieën en bijvoorbeeld al de aansluiting voor een zonneboiler voorzien of de schaduw op het dak beperken voor later te plaatsen PV-cellen.

ir. Geert Palmers, 3E

*Prof. dr. ir. Hugo Hens,
K.U.Leuven*

8. Passieve zonne-energie, letterlijk gebakken lucht?

Instraling van zonnewarmte beperkt de verwarmingsbehoefte van een gebouw in het stookseizoen. In theorie! In ons bewolkte land is er 's winters helaas weinig zonnestraling beschikbaar. Onoordeelkundig geconstrueerde gebouwen met veel glas (glazen stolpen) verkleinen daardoor 's winters niet zozeer de warmtebehoefte maar verhogen 's zomers vooral de koelbehoefte.

Tot slot stelde de heer Luc Peeters, Afdelingshoofd Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de afdeling Natuurlijke Rijkdommen Energie voor en bood namens de Vlaamse Gemeenschap aan alle aanwezigen de receptie aan.

*Stellingen : ir. Geert Van den Branden – prof. dr. ir. William D'haeseleer
Redactie : ir. Hans Romaen, directeur TI
14 maart 2003*